

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ :

за годину 6 дин.
за пола године 3 дин.
за стране земље на годину 9 дин.

Недеља 12. Августа 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врете
Преплату ваља слати упутницом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

Грађанству вар. Београда

Да би послови општинскога Суда текли брже, и да би се грађани могли лакше обраћати првој месној власти, установљена су, по одлукама Одбора и Збора а на основу чл. 26. закона о општинама, четири одељка Суда општине вар. Београда.

Одељци су установљени овако :

а). Одељак варошко-дунавски (за квартове „варошки“ и „дорћолски“.)

б). Одељак теразиско-савски (за квартове „теразиски“ и „савамалски“).

в). Одељак врачарски (за цео „врачар.“ квартал), и

г). Одељак палилулски (за цео „палилулски“ квартал).

Сви су ови одељци отпочели потпуно свој рад 10. ов. мес., и тако ће они од сада :

а). Судити у грађанским споровима до 10 динара, по аналогји допуне и измене §. 6. грађан. суд. поступка ;

б). Ислеђивати кривична дела из части III. кривичног закона ;

в) Вршити полициске послове, у колико је за то по чл. 23. и 36. зак. о општинама надлежна општинска власт ; и

г). Извршивати све наредбе општинскога Суда, као и наредбе државних власти.

У свакоме од ових одељака старешина је кметовски помоћник, а за спољну службу одељцима су придодати исправници и униформисани општински позорници.

Предавајући ово јавности, Суд општине вароши Београда чини најљивим грађане београдске, да се у будуће обраћају одељцима општинскога Суда за послове који њима принадлеже ; да позивима одељка следују, и да наредбе њихове, као наредбе општинскога Суда, уважавају и тачно извршују.

Од стране Суда општине вар. Београда 12. Августа 1890. год АВр. 1526

ПРИМЕДБА : Одељци су за сада размештени овако :

а). Варошко-дунавски у „каторској“ улици („Зерек“) кућа Влад. Борђевића трг.

б). Одељак теразиско-савски на „Зеленом Венцу“, кућа масе пок. М. Симића.

в). Одељак врачарски у „Крагујевачкој“ улици, кућа г. Стеве Павловића трг. преко пута „Белог Ораа“.

г). Одељак палилулски у „Тимочкој“ улици, кућа г. Николе Симића капетана, до палила кварта Управе вароши.

ВОЈНА НАРЕДБА

(за први позив нар. војске.)

По решењу Г. Министра војног од 25. Јула тек. године ФББр. 375 и предпису команданта дунавске дивизијске области од 6. тек. мес. Бр. 380, — имају се позвати сви обвезници пешаци I. позива народне војске са припадајућом комором (сем прекобројних) на девето-дневно вежбање, на пуковском зборишту.

С тога, се овим позивају сви обвезници — пешаци I. позива народне војске са комором и целом спремом пописаном за пуковски и батаљони штаб и чете, да на дан 20. Августа текуће год. у 8 сати пре подне буду на пуковском зборном месту на Бањици.

На вежбање има доћи и персонал пуковског штаба I позива народне војске.

Сви обвезници имају са собом понети суд за воду, кашику, порцију или чанак, ножић, преобуку, поњаву за покривање и потребне им ситнице.

Бр. 5342. Из канцеларије VII. пуковског округа 10. Августа 1890 године у Београду.

Рад општинског одбора

XLI. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

4. Августа 1890 год.

Власт : Председник г. Н. Пашић ; Чланови одбора : г.г. М. Велазарић, Коста Д. Главинић, А. Одавић, Милов. Р. Маринковић, С. Азријеа, К. П. Михајловић, В. Николић, Р. Пуљевић, Риста Петровић, Р. Драговић, Коста П. Михајловић, Љубомир Јовановић, М. Марковић, М. Јовановић, С. Д. Милићевић, Р. Р. Ђирковић, Ђ. Н. Николић, Ј. Петковић, Јов. Ж. Ђурић, Адола Шток, М. С. Денчић.

I.

Најпре је прочитан записник одлука из седнице 27. пр. мес. и усвојен са примедбом одборника г. Раденка Драговића : да се у записник ове седнице унесе, да је, поводом његове доставе у последњој седници, одбор решио, да председништво општине препоручи надзорној водоводној комисији, да испита за што је затворена „Табак-чесма“ и каква је вода на њој, па ако воде има и ако је добра, да се по ново отвори.

II.

Поводом протеста одборника г. Андре Одавића, што не долазе одборници у седнице тачније, препоручено председништву, да приликом сазива прве идуће седнице, учини ошомењу г. г. одборницима да на састанке одборске долазе тачно, а они који буду од доласка спречени да се на време извине.

III.

Поводом интерпелације одборника г. Косте Михаиловића решено : да се на дневни ред прве седнице стави и пројект нових правила, која је за слободно влање и продају мес пре неколико месеци израдила нерочито судом избрана комисија

IV.

По саслушању реферата о државној лицитацији 31. пр. м. за откопавање другог дела „београдске“ улице (ГБр. 935) решено да се лицитација, као некорисна, одбаца, па распише друга.

V.

Грађевинско одељење реферише да на лицитацији 19. пр. мес. за грађење тротоара у „Крагујевачкој“ улици (ГБр. 872) није било лицитаната.

Како се грађење тротоара не може одлагати ни у колико, одлучено је: да се не распишује друга лицитација, него да Суд општински спреми потребан материјал и да погоди раденике, који ће постављати тротоаре, па тако да се у режији општине грађење изврши.

VI.

Грађевинско одељење реферише, да је Риста Крстић поднео акт, којим моли, да му се одобри да грађење калдрме са дотераним каменом у „савској“ и „мајданској“ улици одложи за пролеће идуће године, а за сада да само учини најнужнију поправку о своје трошку.

По саслушању акта предузимачевог (ГБр. 942), Одбор је одлучио: да грађевинско одељење у идућој седници поднесе реферат о томе, колико је примило на се да калдрму у „Крагујевачкој“ улици у режији општине гради; и да, сем тога, од предузимача одмах узме изјаву: је ли у стању да посао у уговореноме року изврши или не, па и ту изјаву истој седници поднесе.

VII.

Грађевинско одељење реферише да је председништво одобрило да се Борђу Триковићу уступи грађење калдрме у „босанској“ и „херцеговачкој“ улици по исту цену (0.55 дин. од кв. метра а с општинским материјалом), по којој му је одлуком одборском предата и израда калдрме у улицама „савском стоваришту“, „богојављенекој“ и „европској“.

Према овоме (ГБр. 709) решено: да општина да предузимачу Борђу Триковићу, нов материјал за калдрму ових улица по погодби, почем није сигурно, да ће се моћи наградити нова калдрма, овог лета, у улици „Савској“ и Мајданској“, од дотераног камена, те да би се камен салање калдрме могао употребити за „Босанску“ и Херцеговачку“ улицу, као што се мислило.

VIII.

Председништво износи акт Управе вароши АБр. 1483. о ноћним чуварима, који гласи:

„Још височајшим решењем од 28. Децембра 1861. године ВБр. 2553. прописано је, да, ако би која општина, у интересу свога спокојства, веће и боље сигурности, личности и имања, хтела и могла новчана средства полицијској власти на расположење ставити, да полицијска власт узима ноћне стражаре, који ће под њеним непосредним надзорима стојати. Даље је у §. 3. пом. решења казано, да ће ближа наређења и упуства за ове страже, према околностима и потреби, прописати министарство унутрашњих дела. Правила за образовање ноћних стражара прописана су доцније.

Од тога доба, па до данас, престоница наша много се раширила, становништво је знатно увећано, велики број странаца населио се. једном речи, наша престоница ступа у ред савремених јевропских престоница. Код овако раширених граница наше престонице, увећаног становништва и т. д. оваква ноћна стража даје врло мало гаранције за одржање реда и личне и имовне сигурности у престоници.

Овака ноћна стража, која је у своје време потпуно ујемчавала и обезбеђавала сигурност у престоници, данас врло слабо користи даје, тако, да се може рећи, да се преживела. О овоме је најбољи доказ, што су од неколико година на овамо почињене безбројне крађе и друга казнима дела, и поред најенергичнијег заузимања полицијске власти, да се томе зду на пут стане. Крађе и друга казнима дела дешавају се у средини вароши, а на најживљим местима, а врло често и у самој непосредној близини ноћног стражара, који је у том времену или наслоњен уз казну капију или седи и спава на каквој клупи.

Јавна сигурност и безбедност у престоници, ноћу, није потпуно ујамчена и обезбеђена, поред најбоље воље општине београдске, која неуморно ради на томе, да наша престоница

буде онако уређена, као и остале јевропске престонице, и поред највеће и најбоље енергије полицијске власти, да се ој несигурности на пут стане.

Свему овоме, главни је узрок рђава ноћна стража. Ноћни стражари, које општина плаћа а прима полицијска власт, већином су људи стари, за ову службу неупотребљиви, породичном оптерећени, а, осем тога, нити имају војничке дисциплине нити полицијске извешаности, ни војничког духа ни полицијске вештине. Од овакве страже, која не зна за дисциплину, нити познаје како треба полицијску службу, не може се ни очекивати да бди дакле над животом и имањем грађана у престоници онако, како би се, према издацима које општина београдска на њу чини, с правом могло од ње захтевати.

Према свему изложеноме, управа вароши Београда намери, да би лична и имовна сигурност грађана у престоници била потпуно ујемчена и обезбеђена кад би се садања ноћна стража потпуно укинула, а да ту стражу врше жандарми, који су и војнички дисциплиновани и полицијски васпитани тако, да би општина вароши Београда, са изацама, које је чинила на ноћне стражаре, могла имати сто добрих жандарма, од којих би управа, која би их и примала, осамдесет задржала и скључиво за ноћну службу а двадесет уступила општини за њену потребу. Од општине не тражи се никакав већи издатак, но да даје ону суму новаца, коју је и до сад давала, за ноћне стражаре, и за стан за ове жандарме што нема касарне, а такав је плаћала и за ноћне стражаре, а полицијска би власт набављала жандарме, који би давали више гаранције за ред и безбедност у престоници. — Управа позива тај суд, да још данас одговори како мисли о овоме, ако то може учинити без одбора, пошто се овим предлогом никакав нов издатак од општине не тражи, већ се њиме иде једино на то, да се ноћни стражари другачије организују и уреде. Но ако, и поред овога, суд општине не би могао дати свој одговор без одбора, онда нека за 2—3 дана најдаље изнесе ову ствар пред одборску седницу, а управа рачуна, да ће и суд и г. г. одборници, који врло добро знају од какве је користи добро уређена ноћна стража, и сами пристати на ово, и Управу помоћи у извршењу овог важног предузећа, како би, према томе, и Управа могла чинити корак код госп. министра унутр. дела, да се ово, што пре, изврши.

О закључку суда или одборске седнице, нека изволи Суд што пре Управу известити.“

Налазећи да је ово питање доста важно, и да, према данашњем закону о општинама, ваља у начеду расправити претходно ко је дужан сносити терете око одржања органа јавне сигурности, Одбор решава: да комисија од г. г. М. Ј. Марковића, Ђ. Новаковића и Јов. Симића проучи акт Управе и законска наређења и да према свему даде своје мишљење.

IX.

Грађевинско одељење износи молбу Алексе Матића да му се за грађење нове куће у „споменичкој“ улици даде линија по ранијој регулацији.

По саслушању акта Управе вар. Београда ГБр. 146 и реферата грађевинског одељка, решено: да се не може допустити подизање нове куће по старој линији, него да се умоли Управа вароши да експријациона комисија оцени колико се има дати накнаде за земљиште, које се од Матића новом регулационом линијом одузима, па изнети на олобрење накнадно, да се издатак из општинске касе може учинити.

X.

По прочитању реферата којим зградама, закупљеним раније за основне школе, истиче ове године рок уговору — решено: да се уговор продужи још за годину дана и исте зграде за то време задрже, пошто ће општина ускоро предузети и грађење својих кућа за основне школе.

XI.

Председништво саопштава да је водоводна комисија (АБр. 1481), према одлуци одбора из седнице од 2. овог месеца, поднела овај

ИЗВЕШТАЈ

О ПРЕТХОДНИМ ПОСЛОВИМА КАНАЛИЗАЦИЈЕ

Према упућеној одлуци одбора општинског од 2

надзорна комисија за грађење водовода, у седници својој од 24. тек. мес., претресала је питање о извршењу претходних радова за канализацију Београда, и за тај посао потребног кредита.

Узев у обзир раније решење одбора општинског од 10. Маја тек. год. Бр. 232., по коме је Суд општински овлашћен, да за извршење претходних радова за канализацију може утрошити суму од 10.000 динара, комисија је мишљења да би за израду два генерална пројекта од два разна стручна лица, и за израду једног детаљног пројекта требало тражити од одбора општинског одобрење кредита од још 30.000 (тридесет хиљада) динара.

У истој седници комисија је претресала и ова питања:

Који су претходни радови потребни за канализацију, на који начин да се ти радови изврше; којим лицима да се повери израда генералног пројекта; колико ће времена требати да се сви ти радови изврше, и коме да се повери израда детаљног пројекта.

Пошто су најтежи претходни радови, као што је нивелисање улица, и посматрања о стању подземне воде већ извршени, комисија је мишљења да би требало што пре приступити и извршењу осталих потребних радова, који су у штампаном извештају комисије, од 11. Маја, назначени.

Извршење пак тих радова, да се повери Управи за грађење водовода, која је већ образована; а за израду генералног пројекта, да се умоли пре свега г. О. Смрекер, руковалац грађења нашег водовода, као стручно лице, коме су најбоље познате све локалне и теренске прилике у Београду.

У исто доба, да се општина обрати писмом господину Хобрехту, инжењеру из Берлина, као једном од најкомпетентнијих немачких стручњака у питању о канализацији, и замолити га, да, према подацима, који ће му се послати, изради генерални пројект за канализацију.

На основу та два генерална пројекта, саставила би једна мешовита комисија из техничара и лекара програм, по коме би се имао изградити детаљан пројект за канализацију.

Сама израда тог пројекта могла би се такође поверити господину Смрекеру.

Ако одбор општински још у току идућег месеца одобри напред поменути кредит од 30.000 динара, поред већ одобрених 10.000 динара, и реши, да се извршењу тих радова приступи, моћи ће се на овај начин сви поменути претходни радови, заједно са израдом два генерална и једног детаљног пројекта, извршити са сумом од 40.000 динара, најдаље до Јула месеца идуће године, тако, да се у јесен идуће године може већ приступити грађењу канала.

Према потреби, да се Београд што пре снабде каналима, и да се сви радови, који захтевају откопавање улица и калдрме, у колико је могуће, једновремено изврше, комисија се нада, да ће одбор општински усвојити мишљење комисије, и што скорије донети решење, да се извршењу претходних радова приступи.

На завршетку, комисија је слободна скренути пажњу општинског Суда и на ту околност, да би, у колико је год могуће, требало обустављати откопавање, насипање и калдрмисање улица све донде, докле се не изврши полагање цеву за водовод и канализацију

јер ће се овако још ове јесени и зиме копати улице ради полагања цеву за постојећи водовод: на пролеће и лето, идуће године, полагаће се цеву за нов водовод, а на јесен исте године вршиће се канализација, тако, да ће калдрма која се буде ове јесени или идуће године градила, после извршења тих радова бити у неупотребљивом стању.“

„Према овоме реферату и предлозима комисије, одбор је решио:

а) да се умоли водоводна надзорна комисија, да она руководи и претходне послове за канализацију;

б) да се, поред раније одобрених 10.000 може из општинске касе употребити још 30 000 дин., дакле свега 40 000 дин., на набавку два генерална и једног детаљног пројекта за канализацију;

в) да се набаве два генерална плана, а за израду њихову умоле г. г. Оскар Смрекер, руковалац грађења водовода, и Хобрехт. инжењер из Берлина.

г) да се доцније изврши избор мешовите комисије од инжењера и лекара, која ће, на основу генералних планова, саставити програм за израду детаљног пројекта.

ХП.

Председништво саопштава, да је водоводна комисија поднела акт о другој партији кредита, који јој је потребан за даље радове на реконструкцији данашњег водовода.

Акт (АБр. 1198) гласи:

Према одлуци Одбора општинског, да се одма приступи реконструкцији постојећег водовода, надзорна комисија за грађење водовода умолула је г. Смрекера да изради генерални пројект, и предрачун за ту реконструкцију, што је г. Смрекер одма и учинио.

По том пројекту и предрачуну г. Смрекер је обухватио не само постављање цеву гвоздених по вароши, већ и грађење два резервоара од по 100 м³. запремине, као и изнова хватање постојећих и нових извора, и довођење њихово до вароши, те да се на тај начин и овај водовод потпуно осигура Београд.

Укупан предрачун за извршење свију тих радова износи у округлој суми 240.000 динара.

Ну како је комисија мишљења, да је за сада најнужније извести водовод из приватних имања у вароши и снабдети га гвозденим цевима, тако, да се у самој вароши не може вода на другу страну губити, као и начинити резервсаре, којима ће се изједначавати потрошак воде у равно доба дана, и услед којих ће бити излишне ове садање чесме са резервоарима, то је комисији част предложити општинском Суду да се за сада само ови радови изврше, и за њихово извршење тражи од одбора општинског одобрење кредита од 160.000 динара, а остали радови ван вароши, да се постепено доцније попуњују из редовних трошкова на одржавање водовода.

Комисији је част замолити Суд, да одобрење горњег кредита, што пре издејствује код одбора, како би се већи део радова могао још овог лета и ове јесени извршити, и тиме за идуће лето више воде за Београд осигурало.“

У вези са питањем о овој другој партији потребног кредита председништво саопштава, да је надзорна водоводна комисија поднела извештај, које је понуде по расписаноме стечају за набавку цеву, које су потребне за реконструкцију данашњег водовода, усвојила.

Одбор је, по саслушању и овог извештаја водоводне комисије о усвојеним понудама за набавку цеву (АБр. 1422) донео ове одлуке:

а) да суд општински отвори надзорној водоводној комисији, поред одобрених 60.000 динара (у седници 26. Јуна т. г. АБр. 1061), и другу партију кредита од 160.000 динара за подужење радова на реконструкцији данашњег водовода, и

б) да се набавка цеву за реконструкцију данашњег водовода (стечај АБр. 1082) повери оним понуђачима чије је оферте усвојила надзорна комисија са Судом општинским; а исплата ове набавке да се учини из одобреног кредита на реконструкцију данашњег водовода (АБр. 1061 и 1198).

XIII.

На предлог председништва, изабрана комисија од г. г. А. Штова, М. Јовановића и Ђ. Николића, да даде мишљење: да ли би било корисно, да се откупи имање Наума Николића, код Мале пиваре.

XIII. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

8. Авг. 1890. год.

Били: председник г. Н. Пашић; чланови одбора: М. Ј. Марковић, И. Цветановић, Р. Ђурковић, Ђ. Николић, А. Одавић, С. Мидичевић, М. Јовановић, Н. Р. Поповић, Мих. Цветковић, Јов. Ђурић, М. Јанковић, К. Б. Михаиловић, Ј. Петковић, К. П. Михаиловић, В. Јовановић, Дим. Најдановић, Р. Драговић, М. Деңчић, М. Велизарић.

I.

Грађевинско одељење реферише, да су држане две лицитације 7 ов. мес., једна (ГБр. 971.) за откопавање а друга (ГБр. 972.) за калдрмисање „болничке“ улице од „четинске“ до „милетине“. Обе су остале на Стојана Настасијевића, и то прва по 1·12 дин. од куб. метра, а друга по 2·86 $\frac{3}{4}$ дин. за коловоз и по 2·30 $\frac{3}{4}$ дин. за тротоар.

Налазећи, да су обе лицитације повољне, Одбор решава: да се Стојану Настасијевићу, предузимачу, уступи откопавање и калдрмисање болничке улице, са обичним ломљеним каменом и за средину и за тротоаре, и то по излицитираној цени и условима лицитације.

II.

По саслушању реферата о државној лицитацији 7. ов. мес. (ГБр. 970.) одлучено: да се Ристи Крстићу уступи калдрмисање „Љубичине“ улице, од „горње јованове“ до „душанове“, по цену за калдрмисање средине 2·94 $\frac{1}{4}$ дин. а за тротоаре 2·34 $\frac{1}{4}$ дин. под условима лицитације.

III.

Поводом реферата грађевинског одељка, да је откопавање II. дела „београдске“ улице потребно што скорије предузети, почем се извесна количина земље може сада насути у „кнез Милошеву“ улицу, овлашћено: председништво да нареди краћу лицитацију и да откопавање уступи коме и како за сходно буде нашао (ГБр. 935)

IV.

По саслушању прибраних ценовника о пијачној цени жита као и о цени брашна по вар. продавницама, решено: да остане и на даље данашња цена хлеба, почем нема места да се мења.

V.

Према одлуци из последње седнице, ГБр. 977 грађевинско одељење подноси о калдрмисању „савске“ и „мајданске“ улице овај реферат:

„Одбор општински, у седници од 23. Марта тек. год, Бр. 150., ГБр. 276, решио је, да се у улицама „Савској“ и „Мајданској“ сагради нова калдрма, и, према тој одлуци, држата је лицитација за калдрму са обичним и за калдрму са дотераним каменом.

На лицитацији 4. Маја тек. год. није нико дошао. После лицитације пријавио се предузимач Риста Крстић из Београда и Милан Пиндић из Јагодине, да израде те калдрме. Први са ценом од 6 динара а други од 6·50 дин. од квадратног метра. 7. Маја пријавио се калдрмџија Тодор Остојић као устабаша калдрмџијски, и све калдрмџије овдашње — сем горе именованих понуђача, да ће да изради калдрму са дотераним каменом по 1·30 дин. од квадратног метра, а општина да изда потребан камен и песак. — За време тих понуда општина је отпочела да ради калдрму у режији.

Одбор општински, у седници од 9. Маја т. год. Бр. 200 и ГБр. 499 овластио је госп. председника да покуша да постигне још ниже цене, или ако то не буде могуће, да понуђачима посао уступи (ГБр. 499). На томе основу, председништво је позвало предузимаче да даду ниже понуде и добивене понуде поднело опет одбору Одбор је у седници 9. Маја т. г. ГБр. 552, остао при овлашћењу које је прошле седнице дао председништву да грађење калдрме у „Савској“ и „Мајданској“ улици, уступи понуђачу који учичи најниже цене, но с тим, да оп-

штина задржи право да у истим улицама може и сама (у режији) градити калдрму, у колико то буде у стању.

Према последњем овлашћењу, председништво је позвало Ристу Крстића да изврши калдрму у „Савској“ и „Мајданској“ улици, али да остави један део да општина сама у режији ради. Тако исто учињено је и с „Крагујевачком“ улицом.

Калдрма у „Савској“ и „Мајданској“ улици погођена је за 5·80 дин. а у „Крагујевачкој“ 5·40 дин. са дотераним каменом, а са простим по 2·70 дин. (види ГБр. 565 и ГБр. 564).

Тодор Остојић и компанија примили су да изврше калдрму са дотераним каменом у „Мајданској“ улици и једном делу „Крагујевачке“ по 1·30 дин. од квадратног метра и то: за дотеривање камена по 60 п. д. за полагање по 60 пара и за кварење калдрме старе по 10 п. дин. од квадратног метра. За просту калдрму по 60 п. дин. од квадратног метра а са општинским материјалом. Али Остојић и компанија нису били у стању да граде калдрму, ма да их је инжињерско одељење звало више пута да рад отпочну, као што се види из акта ГБр. 536. Остало је, дакле, да све изврши Риста Крстић, пошто општина у својој режији није радила ништа.*

По саслушању овог реферата, одложено решење до рока, који је предузимачу Крстићу остављен уговором да калдрму сврши, а тада да се изнесе по ново.

VI.

По саслушању молбе (АБр. 1509) одобрено: 15 дана одсуства члану суда г. Љуби Романовићу.

VII.

Према акту господина министра просвете и пръв. послова (АБр. 1096), да се питање: од кога дана, по одлуци одбора АБр. 164 т. г, припада учитељима повишица накнаде за стан и огрев, има расправити на основу члана 22. зак. о осн. школама — решено: да председништво за идућу седницу поднесе реферат о разлици издатка ако се буде рачунало од дана решења.

VIII.

На предлог председништва одобрено: да се „другом професорском скупу“ у Београду изда 300 дин. из општинске касе а партије непредвиђених потреба, ради олакшице трошкова на станове.

IX.

На тражење неколицине г. г. одборника, решено: да се одмах штампа пројект новопрописаних правила за слободно клање, а у идућој седници изнесе и на решење.

О Д Р Ж А В А Њ Е Ч И С Т О Ћ Е
ПО УЛИЦАМА ВАРОШКИМ

По изгледу какве вароши може се закључити и ступањ цивилизације не само њеног становништва, већ и оне околине, којој та варош служи, било као трговински, управни или други какав центар. Правилне улице, лепе зграде, и друга томе подобна уређења, без сумње утичу повољно на изглед сваке вароши али исто тако и чистоћа улица има врло велику важност. Питање о одржавању чистоће у толико је још и претежније, што је од знатног утицаја и на здравствене прилике у свакоме месту.

Буџети данашњих већих и мањих вароши у зап. Европи па и у северној Америци показују, да се велики део рада и знатне суме новаца троше на одржавање уличне чистоће; а судећи по напорима речених вароши у томе правцу, може се извести чудноват закључак, да у колико човек више у цивилизацији напредује, у толико је у исто доба приморан да све већу и већу борбу води са ђубретом, које упоредо са цивилизацијом расте, и човеку не само у неколико

достављује већ скоро прети да га или угуши или са места становања отера.

Природно је дакле што одржавање чистоће задаје доста бриге и посла управама насељенијих градова.

Остављајући на страну остале врсте нечистоће, као што су садржина из нужника, помије, ђубре из куће ит.д., ми ћемо овди изнети на који начин општинске управе у немачкој одржавају чистоћу по улицама варошним.

Ма колико просто да изгледа ово питање ипак оно задаје и данас још бриге мал те не свима и већим и мањим варошима Немачке, Француске, Енглеске и других држава.

Инжењер *Кајзер* из Штутгарта, да би што потпуније решио питање о чишћењу улица у Штутгарту, упутио је на више варошких општина у Немачкој ова питања* :

- 1., Ко је дужан да чисти улице и ко води контролу над чишћењем ?
- 2., У које се доба чисти и извози ђубре ?
- 3., Радиле се у режији или под акорд ?
- 4., Како је варош подељена за чишћење и колики је број раденика ?
- 5., Шта кошта чишћење ?
- 6., Да ли се и на шта употребљује ђубре и колики је приход од тога ?
- 7., Како се поступа при поледици и шта се са снегом ради ?
- 8., Да ли се и како уклања ђубре из канала ?
- 9., Каква је конструкција кола за извожење ђубрета ?
- 10., У колико суделују у трошковима за чишћење улица, трамвајска друштва ?
11. Како се врши поливање улица ?

На ова питања одговориле су ове вароши :

Ахен, Берлин, Бремен, Бреслава, Касел, Дрезда, Диселдорф, Франкфурт, Хамбург, Хановер, Хајделберг, Карлсруе, Келн, Лајпциг, Мајнц, Минхен, Нирнберг, Штрасбург и Вирибург.

Величина тих вароши по броју зграда, становника, и улица као и укупне дужине и површине улица изложена је у следећој табlici :

ТЕК. БРОЈ	Име вароши	БРОЈ СТА- НОВНИКА	БРОЈ ЗГРАДА	БРОЈ УЛИЦА	УКУПНА ДУ- ЖИНА УЛИ- ЦА У КМ.	УКУПНА ПОВРШИНА УЛ. У КМ.
1	Ахен	88522	7724	191	45	—
2	Берлин	1192200	—	—	—	721
3	Бремен	117560	18000	600	—	—
4	Бреслава	286000	10578	247	—	85
5	Касел	62532	2638	177	—	—
6	Дрезда	229500	—	378	—	—
7	Диселдорф	104000	8700	259	130	170
8	Франкфурт	143300	8878	321	—	98
9	Хамбург	435960	—	—	—	153,5
10	Хановер	128500	—	—	—	68
11	Хајделберг	25500	1800	134	—	43
12	Карлсруе	52000	5200	32	—	47
13	Келн	148640	10733	—	46	—
14	Лајпциг	160300	—	—	—	—
15	Мајнц	63220	6000	220	—	—
16	Минхен	240000	12764	450	—	104
17	Нирнберг	103255	6900	395	61	131
18	Штрасбург	108700	3500	—	—	51
19	Штутгарт	109465	11314	216	63	100
20	Вирибург	54135	3500	177	—	34

*Ch. Kaiser, Zur Frage der Strassen Reinigung. Stuttgart, V. Koehhammer 1885.

Сравнења ради увршћујемо овди и Београд, који има 35000 становника, до 5000 кућа, до 160 улица, са укупном дужином од 60 и површином до 130 комада (без енглесовца)

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ДОПИСИ ГРАЂАНА

7. Августа 1890.

Мисли, које су под овом рубриком изнете у Бр. 33. „Београд. Општ. Новина“ дају ми повода да и сам проговорим неколико речи и да обратим пажњу на једно, тако да речем, домаће зло, које се из одавна све то већма шири, место да му се на пут стаје.

По старом општинском закону, општински суд у престоници није представљао никакву власт у погледу наређивања оних мера, што су у општем интересу у свакој вароши потребне. Чудно одиста, кад се узме на ум, да баш у главној вароши, гди у представништву седе образовани и научени људи, има више могућности да се разумно и самостално ради. За што је онда требало тоторисања?! Пословица вели: „туђе руке свраб не чешу“. Није то бадава речено. Никада други неће урадити твој посао тако како ћеш ти сам. Природно је дакле, да ће домаћин своју кућу најбоље уређивати. По томе простом и природном начелу, ја држим да би наша општина данас била у куд и камо бољим приликама, да је општинска управа одавна имала одрешене руке, да је могла самостално управљати. Ето за ово кратко време, од како је ступио у живот закон о самоуправи општинској, па већ се осећа извесан полет, више живахности, бољи, потпунији и савршенији рад. Међу тим општина још није ни извела потпуно своје устројство; још одељци, нису ни почели свој рад. Кад то буде, моћи ће се, држим на сигурно, много што шта стићи и надокнадити, многа незгода отклонити, зла таманити, а и здравствене прилике одржавањем наредба у важности, побољшати.

Пре је пак другаче ишло. Управа вароши наређује што стигне. Општински Суд наслања се на њу па предузима тек што се сети. Отуда је трпела општа ствар. Кад и кад ако се јављао глас јавног протеста, из грађанства, општина је сваљивала кривицу на државу, држава на општину. — Био сам и њм кратко време одборник општински и знам како се радило. Најлепше мисли пропададе су, јер се нису дале извести.

Што год је одбор општински хтео да уведе, требало је на то најпре да измоли стотину одобрења од „надзорних власти“. Овима пак није била баш толико велка брига хоће ли се нешто сада или после толико и толико времена урадити. Да наведем неке примере. Знао да је још пре више година општинска власт захтевала од надзорне, да забрани изношење столова по тротоарима; да забрани трговање по сокацима; да не допушта заузимање улица истоваривањем дрва, грађе и слично разних предмета. Па је ли се надзорна власт одазвала? Никада; јер и ако је потекла каква наредба, та се у пракци није вршила. Исто тако општина је често покушавала да се заведе строго кажњавање оних, који криво мере, који варају куће по пијацама, који нездраве намирнице продају. Па и ту је слабе помоћи било. Контролисање и хватање таквих злоупотреба спадало је у дужност општинске власти, (тако је Управа говорила на наше приватне доставе и жалбе) а општински Суд извињавао се опет увек тиме што надзорна власт неће да кажњава она лица, која јој се од стране општинске контроле доставе а општински Суд није имао ту власт, да казни. Тако је често све зависило од воље најмањег званичника у кварту, који је као вршилац „надзорне власти“ могао слободно да чине шта и како хоће.

(СВРШИТЕ СЕ)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Повећана такса. Законом је на последњем ванредном сазиву Народне Скупштине проширено право општине да на свињско месо може повећати таксу

На томе основу Суд општ. учинио је измену и таксу од 1. о. м. повисио али како се за ово питање заинтересовао приличан број грађана, изнеће се оно на решење одборској седници уз пројекат нових правила о слободном клању.

И пре но што је законом регулисано питање о такси за свињско месо, које се у основи не може одлуком одборском измењивати, општинској управи саветовано је са разних страна: да је и правично и оправдано повећати таксу, почем је свињско месо и сувише мало било оптерећено према ономе ште плаћају клачи за говеђе месо. Што је још горе, по староме закону није било никакве сразмерице за разну тежине, него је за прасе до 25. кил. плаћана такса од 0.40 дин. а за брава ма колике тежине само 0.80 д.

Калимегдан. С радошћу јављамо да је после толиког дугог чекања најзад општина добила Калимегдан на руковање, те ће од сада моћи она да ради на његовоме унапређењу.

У овогодишњем буџету Одбор је вотирао много већу од досада одобраваних сума на подизање паркова.

За ово лето, не може се скоро ништа урадити на калимегдану, сем мале поправке клупа, али с јесени већ предузеће се потребни радови како би калимегдан могао на пролеће бити у много бољем стању. О примању калимегдана и унапређивању његовоме у будуће, говорићемо у скоро опшарније.

Канализација. На какав је начин у начелу усвојено да се изврши канализација у Београду, о томе смо дали обавештења оштампаним извештајем техничке комисије и одлукама одборским. Данас обраћамо пажњу оних, који се интересују за ово питање, на одлуке одборске, које у овом броју доносимо о претходним пословима канализације а које показују да ће се и грађење канала моћи у скоро предузети те главне партије радова водоводних и каналских, по улицама варошким, свршити једновремено.

Школске зграде. Поводом питања неких грађана, одговарамо да се ове године неће закупљивати никакве куће за основне школе. Нове школске зграде градиће се у скоро, од идуће године, па с тога је одбор општински и решио да се продужи уговор још за једну годину са сопственицима оних кућа, које су раније закупљене а закупу ове године рок истиче.

Није промењена. У седници 8. о. мес. Одбор је решавао и о хлебнј такси. Према ценама жита и брашна, нађено је да нема места мењању таксе и за то је решено да се и на даље хлеб продаје по 20 дин. пара килограм.

Седница Сутра, 13. ов. мес. дбор општински држаће редовну седницу. На дневном су реду: *пројект нових правила о слободном клању и продаји меса* и предмети који су у последњој седници били на дневном реду али нису свршени.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Зграде у Москви. Куће у Москви су за право уживање, јер су у великој већини једносратне.

Статистички је срачуњено да 70 од сто становништва седи у првим спратовима. Докле у Берлину $\frac{2}{3}$ кућа имају по 4 и 5 спратова, у Москви долази само 1 од сто на куће са 5 спратова. Сутеренских станова има 7258 (10.4 од сто) а од овога броја 40 од сто имају под само за 2 метра нижи од уличне површине.

За овако повољним околностима у Москви, у овоме погледу, може само уздисати становништво оних великих западних градова, које живи на четвртим и негим спратовима.

Скандал у Риму. У једним страним новинама читамо да је пре месец дана Одбор општински у Риму једногласно дао оставку. Повод оставке био је законски предлог којим је влада хтела да украти самоуправу општине. Акт владин садржавао је увреде и за само представништво, кад се општинској управи одриче самоуправна способност. Седница, у којој се расправљало то питање, била је преко сваке мере бурна, узрујаност духова прешла је све границе, на пристојност се сасма заборавило, па и из последњег такта изашло. Два одборника, журналисте, пошто беху исцрпели сву речитост и све разлоге својих супротних назора, латише се најзад мастила и гађаше дивитима као балистичким оружјем у овоме нове врсте двобоју парламентарном.

Ови парламентарни противници морали су здраво лепо изгледати, кад су из седнице измакли!

Мере против колере. Узроком неповољних вести из Хеџаца (Мала Азија), у Цариграду су се озбиљно забринули да се не појави колера. С тога је под председништвом Мунир-паше, министра унутрашњих дела, образована нарочита санитетска комисија, којој је стављено у задатак да најенергичније предузме све потребне мере, како би се спречила појава заразе.

Држава је придодала општини цариградској 32 лекара, добро плаћених. Извршен је санитетски преглед по свима радњама и свима кућама и наређене су најстрожије мере за одржавање чистоће у свима квартовима. Сем тога, очистиће се обе обале Златнога Рога, кланице градске позатварати, а клање стоке вршити изван градског рејона. Магазини кожа иселиће се, а тако исто изместити или забранити и све радње које би могле увећавати зло, на случај да се епидемија појави.

РАЗНЕ БЕЛЕШКЕ

Уштеда времена. Тамо, гди људи рачунају време као новац, потрудили су се да ухвате рачун колико се вар. жељезницом уштеђује времена и колико тиме друштво користи. У Лондону н. пр. по приближном рачуну, дневно се вози најмање 500.000 душа, дакле $\frac{1}{10}$ свеколиког становништва.

Према већој или мањој дужини вожње, неће се погрешити ако се узме да вожњом свака личност у Лондону уштеђује најмање 2 часа преко недеље, а годишње 5 дана, што значи да 500.000 душа уштеђују 2,500.000 дана. По обичној цени тамошњих надница и зарада људских ова цифра представља вредност 10,000.000 динара.

Женскиње у апотекама. Многе даме, које су у Бечу и Цириху училе фармацијску школу подвеле су лекарском одељењу руског министарства унутр. дела молбу да им се допусти да практикују по апотекама. Министарство је издало одобрење под условом да се претходно положи испит пред надлежном комисијом.

Разне брзине. Пре кратког времена штампана је физика од Др А. Винкелмана у којој налазимо ове брзине означене:

	МЕТАРА У СЕКУНДИ
Пуж	0.0015
Човек обичним кораком	1.25
Најбржа река	4.00
Ваздушна лопта при тишини	6.40
Човек у највећем трку	7.10
Мува	7.60
Најбржи пароброд	8.50
Повегарац	10.00
Човек на коњу	11.60

Коњ најбржи	12 60
Брдски поток	14 30
Брзи влак	16 70
Годуб писмоноша	27 50
Бура	45 60
Ласта	67 00
Звук у ваздуху	290 00
Буде топовско	500 00
Експлозија	5180 „
Струја мор телеграфа	4.000 00 „
Струја вазд. телеграфа	11.690 00 „
Електрицитет	36.000 00 „
Светлост	3 000 000 00 „
Помисао људска	?

НАРЕДБА ОКР. КОМАНДЕ

Према правилима о регрутовању обвезника за стални кадар, од 15. Јуна 1884. ФБр. 4226, и претписа команданта дунавске дивизијске области, од 16. овог месеца Бр. 3966, регрутовање ће се ове године предузети 5. Септембра

С тога се овим позивају, да реченога дана у 7 часова најутра дођу у општинску кућу и предстану регрутної комисији :

1. Сви мушкарци који су рођени 1870. год. и то: како, они који су се родили овде у месту, тако и они који су се доселили у Београд.

2) Неспособни задругари појединих обвезника, чија неспособност даје регруту права на скраћени рок; а могу доћи и други из задруге ради објашњавања задруженог стања.

3. Привремено неспособни регрути од прошлих година који имају собом понети и уверење којим су за привремено неспособне били оглашени.

Из канцеларије штаба VII. београдске цуковске окружне команде 20. Јула 1890. год. Бр. 4716.

О г л а с

За нов београдски водовод потребно је да се сагради једна *службена зграда, код Белих вода*, испод Жаркова, и с тога се позивају сви они, који би били вољни да се грађења ове зграде приме, да најдаље до 25. т. м: 6 сати у вече, поднесу своје *писмене понуде* адресоване Господину председнику надзорне комисије за грађење водовода. Писмо треба да је затворено и запечаћено а озго — на коверти да стоји „понуда за службену зграду код белих вода“.

Планови, прорачун и услови могу се, почев од 13. т. м., видети сваког дана од 8 до 12 сати пре и од 3 до 6 сати по подне у бироу за грађење водовода (крунска улица кућа пок. гђе. Томаније).

Сваки понуђач мора, пре но што понуду преда, донети уверење, да је каси општине вароши Београда положио кауцију од 1000 (хиљаду) динара у новцу или српским државним папирима од вредности, а понуду снабдети са таксеним маркама прописаним за државне лицитације.

10. Августа 1890.
у Београду.

Руководио грађења водовода,
О. СМРЕКЕР.

НА ЗНАЊЕ

Управа за грађење варошког водовода образована је, и овим извештава свакога, кога се тиче, да је њена канцеларија смештена у кућу поч. госпође Томаније, на ћошку „Обренове“ и „Крунске“ улице, куда треба слати сва акта и сва писма упућена било на управу, било на надзорну комисију за грађење водовода.

Ово се предаје јавности ради знања.

Број 7.

30 Јула 1890 год.

у Београду

У П Р А В А

за грађење београдског водовода.

Обзнана

Од 1. Августа па све до 14. Сеп. т. г. закључно издаваће се бирачке карте свима оним грађанима који имају право бирати народне посланике.

Карте ће се издавати у благајном одељку општинског Суда, и то од 8—12 прс и од 3—6 по подне

Карте се могу издавати само оним грађанима, уписаним у азбучни списак, који су претходно испунили и предвиђени услов у чл. 34. изборнога закона.

Од стране Суда општине вар. Београда 28. Јула 1890. АВр. 1393.

С т е ч а ј

За израду катастралног плана у атару општине Београдске, и за допуну плана вароши Београда.

Сваки конкурент мора да поднесе до 18. Августа тек. год. документа, у доказ, да ће моћи извршити овај рад према захтевима науке.

Ближи услови могу се видети сваког радног дана у грађевинском одељењу Суда општине вароши Београда.

Од стране Суда општине вароши Београда ГБр. 339. 25 Јула 1890. год. у Београду.

Општинске лицитације

При грађевинском одељењу Суда општине вароши Београда, држаће се следеће јавне лицитације:

I.

На дан 13. Августа тек. год. од 9—12 часова пре подне за грађење калдрме од коцкастог камена у „Узун-Мирковој“ и „Васиној“ до „Љубичине“.

Кауција 12000 динара.

II.

На дан 13. Августа тек. год. од 3—6 часова после подне за грађење калдрме од коцкастог камена у „Васиној“ улици од „Љубичине“ до Позоришног трга и у „Цариградској“ улици.

Кауција 12000 динара.

III.

На дан 14. Августа тек. год. од 9—12 часова пре подне за грађење калдрме од коцкастог камена у „Краљ Милановој“ улици.

Кауција 15.000 динара.

IV.

На дан 14 тек. мес. од 3—6 часова после подне за грађење калдрме од коцкастог камена у деловима „Кнез Михаилове“ и „Крагујевачке“ улице.

Кауција за део у „Кнез Михаиловој“ улици 6000 динара а за део у „Крагујевачкој“ улици 5500 динара.

V.

На дан 13. тек. мес. од 9—12 час. пре подне држаће се при грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда јавна лицитација за грађење макадама у „Кнез Милошевој“ улици.

Кауција полаже се у 360 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видети при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ГБр. 996. 10. Августа 1890. год. у Београду

VI.

На дан 20. тек. мес. од 3—6 час. после подне, држаће се при грађевинском одељењу Суда општине вар. Београда јавна лицитација за грађење калдрме у „Југовићевој“ улици.

Кауција 850 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови и предрачун, могу се видети при грађевинском одељењу сваког радног дана зв време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општине вар. Београда ГБр. 997. — 11. Августа 1890. год. у Београду.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО :

а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	0,40 д.
б). за неузидан шпархерд	0,40 "
в). за узидан	0,80 "
г). за велики узидан шпархерд у гостионици	1,00 "
д). за чишћење димњака од два спрата	0,40 "
ђ). за чишћење простог димњака	0,20 "
е). за чишћење чункова до 2½ метра уједно са пећима	0,20 "
ж). за чишћење чункова од 2½ метра на више уједно са пећима	0,40 "
з). за паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове	1,50 "

II. ИЗВОЖЊА БУВРЕТА:

а). за собу и кујну или мањи дућан са собом	0,20 "
б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0,60 "
в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале	1,00 "

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА :

а). од кубног метра	10,00 "
б). од акова	0 50 "

IV. ПСЕТАРИНА :

а). марка за пашче једном за свагда	3,00 "
б). марка за кују	6 00 "
в). обнављање изгубљене марке стаје половину цене.	"

V ГРОБАРИНА :

а). гроб за децу	7 дин.
б). гроб за одрасле	12 "
в). мада гробница	555 "
г). већа гробница	97 "
д). велика гробница	12607 "

VI. МРТВАЧКА КОЛА :

а). мртвачка кола стара са 2 коња	12,90 д.
б). мртвачка кола нова са 2 коња	36,90 "
в). мртвачка кола нова са 4 коња	72,90 "

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

а. За свирање муш. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до — — — — —	5 д.
б. За свирање са певањем вештака од 1 концерта — — — — —	5 д.
в. За свирање женског оркестра (Damen-Capelle) — — — — —	20 д.

II.

а. За 1 игранку у локал. I-ог реда — — — — —	15 д.
б. " 1 " " " II-ог " — — — — —	10 д.
в. " 1 " " " III-ег " — — — — —	5 д.

III.

а. За панораму на дан — — — — —	5—10 д.
б. Разне представе и показивање вештина, дневно — — — — —	10—50 д.
в. за манаџерије и музеуме — — — — —	5—15 д.
г. Циркус од преставе — — — — —	10—20 д.
д. За забаве „Тингл-Тангел“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од вечера — — — — —	50 д.

IV.

За друге врсте забаве које овде нису предвиђене решаваће општински Суд засебно.

VII. ЗА ВОДУ НА СЈЕВНОЈ ПУМПИ :

а). буре од 3 акова	5 пр. дин.
б). буре од 6 акова	10 "
в). буре од 9 акова	15 "

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 1. до 7. Августа закључно прешло је преко општинских кантара :

ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Ч е г а	100 кгр. просечна цена
КИЛОГР.		ДИН.	КИЛОГР.		ДИН.
281	Брашна пшенич.	15.—	8950	Сламе	2.—
460.014	Брашна кукуруз.	—.—		Коре брезове.	—.—
256	Пшенице	11 50		Кајмака	
17.519	Кукуруза	10.—	1196	Ораових трупаца	
514	Ражи	8 50		Сира	67.—
56 267	Сочива.	25.—	141	Масти	110
111,156	Јечма нова	8 25		Вуне пране	
	Овса	9 60		Трупаца ораових	
	Кукуруз нови	—.—		Вуне непране	110
1495	Пасуља	23 50	54	Свиња дебелих	75.—
4801	Кромпира нова	5 50	31,924	Угљена камена	—.—
	Арпаџика	—.—	19.500		
5.558	Црна лука	5.—			
382	Бела лука.	35.—	46.230	Креча	3.—
8.076	Крушака	15.—	16.485	Вина црна	22.—
413	Грожђа	60.—		Комове меке	—.—
	Јабука.	—.—	9347	Ракије ш.љ. меке	32.—
1901	Зелени разне	4.—	38.070	Цемента	—.—
1782	Шљива сирових	10.—	3.625	Кожа сирових	—.—
5 298	Воде киселе.	—.—	37.600	Камена проста	—.—
29310	Сена	4 40	319	Кудеље у повес.	65.—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.